

ВИКОРИСТАННЯ ТРЕНІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ШКОЛИ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО ПРОФІЛЮ

У статті визначено характеристики і роль тренінгу та технології колективних творчих справ у розвитку педагогічної майстерності вчителів, проаналізовано специфіку діяльності школи художньо-естетичного профілю, наведено зміст тренінгового заняття для педагогів.

Ключові слова: *тренінг, педагогічна майстерність, школа художньо-естетичного профілю, колективна творча справа.*

На сучасному етапі розвитку дошкільної, загальної середньої, вищої, професійної освіти спостерігається зниження престижу педагогічної праці. Суспільна думка впливає на педагога – зникає впевненість у завтрашньому дні, у правильному виборі професії, знижується самооцінка педагога, втрачається зацікавленість у роботі, нівелюється творчий підхід до навчання, а відповідно й знижується рівень педагогічної майстерності.

У вирішенні цієї проблеми, на нашу думку, допоможуть тренінгові технології, що належать до інтерактивних технологій навчання, оскільки робота здійснюється у великих і малих групах, а основними принципами є спілкування, дискусія, порозуміння, спільний пошук. Аналізу методів і технологій навчання присвячено роботи Ю. Бабанського, М. Поташника, В. Гузеєва, А. Гіна, Н. Павленко, О. Пометун, Л. Пироженко, А. Фасолі та ін. За основу нашого дослідження обираємо визначення, запропоноване О. Пометун та Л. Пироженко: «Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання...» [3, с. 7].

Основна мета тренінгу – набуття нових навичок, удосконалення наявних, що дозволить більш ефективно здійснювати педагогічний процес. У нашому випадку тренінг

постає одним із видів навчальних занять, покликаних добрати, закріпити, узвичаїти в повсякденній праці прийоми і способи педагогічної дії.

На нашу думку, саме тренінг є найбільш вдалою формою заняття, що стимулює пізнавальну активність, творче мислення, креативність, самостійність у пошуку й виборі завдань. У ході тренінгу створюються найбільш комфортні умови навчання, де кожен із учасників є успішним, рівноправним, має змогу оцінювати й бути оціненим. Керівникові (модератору) тренінгу надається унікальна можливість побачити учасників із іншого боку, провести моніторинг наявного рівня складових педагогічної майстерності (а в підсумку – і педагогічної майстерності загалом), адже під час такого тренінгу кожен із учасників розкривається зовсім по-іншому: активізується пам'ять, увага, мислення, учасники демонструють нестандартні рішення, свої здібності, уподобання, таланти тощо. Це у свою чергу має в подальшому відігравати провідну роль у плануванні та здійсненні методичної роботи в закладі.

Під час тренінгу керівник заняття спроможний реалізувати водночас декілька дидактичних цілей – узагальнювати, систематизувати, закріплювати й застосовувати педагогічні знання, формувати і вдосконалювати педагогічні вміння й навички.

У рамках виконання дослідної роботи, нами розроблено цикл тренінгів із розвитку педагогічної майстерності «П'ять сходинок педагогічної майстерності», який було впроваджено в Миколаївській спеціалізованій школі «Академія дитячої творчості» та в Миколаївському муніципальному академічному коледжі. Обидва заклади мають художньо-естетичний профіль і спрямовують свою діяльність на розвиток творчої особистості.

Творчу особистість зможе сформувати лише творча особистість, випустити в доросле життя митця може лише митець. Ключовою проблемою в цьому контексті є розвиток педагогічної майстерності наставника (учителя) з огляду на художньо-естетичний профіль навчального закладу, де загальноосвітня школа (початкова, основна, старша) поєднується з художньою, музичною, функціонує центр дитячо-юнацької творчості. В цьому навчальному закладі навчаються діти, які обрали для себе шлях

пізнання світу через мистецтво, які мають розвинуте образне мислення, особливі здібності, нахили й таланти. Педагог такого закладу є водночас звичайним учителем школи і творчим майстром, тому від рівня його педагогічної майстерності залежить подальша доля маленького митця, його творчі успіхи й зростання.

У розвитку педагогічної майстерності вчителя школи художньо-естетичного профілю може допомогти технологія колективних творчих справ, яку взято за основу тренінгового заняття. Кожне заняття тренінгу – це окрема сходинка, в основі якої закладено технологію колективних творчих справ. Цикл тренінгів має на меті спонукати педагогів до розуміння необхідності постійної самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення; розвиток упевненості в правильному виборі професії, у необхідності спілкування; стимулювання творчої праці; підвищення професійного рівня; активізацію творчого потенціалу.

Для досягнення мети ми поставили такі завдання:

1. Надати педагогам необхідну інформацію щодо розвитку педагогічної майстерності.
2. Акцентувати увагу на особливостях педагогічної майстерності.
3. Підкріпити імідж успішного педагога.
4. Сформувати впевненість у своїх силах і здібностях.
5. Розвивати навички спілкування на рівні «педагог – педагог», «педагог – учень».
6. Стимулювати позитивну самооцінку, усвідомлення своєї унікальності й значущості для суспільства.
7. Надати практичні рекомендації з розвитку педагогічної майстерності.

Як приклад, наведемо зміст і хід одного заняття.

«Сходинка перша – творча»

Мета: активізація творчого потенціалу, рефлексія, розвиток комунікативних навичок, упевненості у своїх силах і здібностях.

Хід заняття

Вправи	Види робіт	Тривалість (хв.)	Ресурсне забезпечення
I. Мотивація «Настрій на день»		–	Банка з цукерками
II. Вступ. Активізація		5	
III. Тренінгова діяльність		145	

1. «Знайомство»	Індивідуальна робота	15	Папір, маркери, дошка, стенд
2. Мозковий штурм «Правила роботи в групі»	Фронтальна робота	5	Ватман, маркер, фліп-чарт
3. Вправа «Очікування»	Групова робота Презентація	10	Папір («листочки»), «Дерево педмайстерності», маркери, ручки
4. Вправа «Сусіду по парті»	Робота в парі Презентація	10	Заготовлені аркуші із запитаннями
5. Мозковий штурм «Педагог»	Робота в групах	10	Ватман, маркер, папір, ручки
6. Вправа «Конверт проблем»	Робота в групах	15	Конверт, папір, ручки
Перерва – 20 хв.			
7. Вправа «Творчий настрій»	Індивідуальна робота	10	Слайди, картинки, малюнки, шаблони, ручки
8. Вправа «Портрет ідеального вчителя»	Робота в групах Презентація	15	Ватман, маркери
9. Вправа «Педагогічна майстерність»	Робота в групах	20	Картки із завданнями
10. Вправа «Яким я буду»	Індивідуальна робота Презентація	5	Папір, ручки
11. Вправа «Серцезнавство»	Фронтальна робота	10	–
12. Вправа «Наплічник, м'ясорубка, кошик»	Індивідуальна робота	5	Малюнки із зображеннями наплічника, м'ясорубки, кошика
13. Вправа «Дружнє рукостискання»	Фронтальна робота	15	Папір, ручки
III. Підсумки заняття		5	
Метод «Прес»	Групова робота	5	Картки
IV. Рефлексія		5	
РАЗОМ:		180	

Наведений тренінг тривалістю три години розрахований на групу до 30 осіб. Для кращого розуміння змісту заняття пропонуємо розглянути його окремі частини.

I. Мотивація.

«Настрій на день». Кожному учасникові тренінгу пропонується витягнути з банки цукерку, до якої прикріплено побажання чи комплімент. Ця вправа допоможе налаштувати учасників на позитив, створити в учасників певний приємний настрій.

II. Вступ. Активізація.

Ми – педагоги – прийшли до школи за покликанням серця, щоб віддати свою любов дітям...

Вітаю вас, шановні учасники тренінгу. Ми розпочинаємо цикл заходів із розвитку педагогічної майстерності «П'ять сходінок до педагогічної майстерності». Наш шлях буде тривалим... Ми будемо робити маленькі кроки вперед... Маленький крок – не значить слабкий...

Наше перше заняття – перша сходинка, перший крок, присвячений спостережливості та винахідливості, дружбі й любові, фантазії, які є основою творчості, а отже, й однією з умов майстерності педагога.

Повідомлення теми, мети, завдань тренінгу.

Для нашої роботи потрібно визначити мету заняття, тобто чітко окреслити очікуваний результат. Для цього одну людину попросили піднятою вгору рукою дотягтися до мітки на стіні, вище за яку вона не може дістати. Зробили позначку й запропонували нове завдання – дістати паличку, розміщену дещо вище за поставлену мітку. Через деякий час людина зробила й це. Потім мету було ще раз змінено: цього разу було поставлено завдання повісити паличкою капелюха ще вище, але й із цим завданням людина впоралася. Ця проста фізична вправа наочно демонструє ефект поставленої мети. Отже, мета нашого заняття – сформувати впевненість у правильному виборі професії, вчитися діяти та спілкуватися в колективі, підвищувати свій професійний рівень, знаходити вихід із будь-якої ситуації.

III. Тренінгові вправи

1. Вправа «Знайомство»

Мета: сформувати емоційно сприятливий клімат у групі

Перш, ніж розпочати роботу, нам потрібно познайомитися. Всім пропоную на спеціальному аркуші паперу намалювати уявний герб, у якому буде розкрито особистість кожного. Після завершення завдання кожен учасник має відрекомендуватися і по черзі розповісти про свій герб, пояснюючи, чому намалював його саме таким (коментуючи кожен його елемент). Наприклад, якщо людина любить музику, то вона може зобразити себе у вигляді ноти чи якогось улюбленого інструмента.

2. Мозковий штурм «Правила роботи в групі»

Мета: підготувати учасників до колективної роботи.

- Для чого в нашому житті необхідні різноманітні правила?

Правила вкрай необхідні для створення такої атмосфери, щоб кожен учасник: міг відверто висловлюватися і виражати свої почуття й погляди; не боявся стати об'єктом глузувань і критики; був упевнений у тому, що все особисте, що обговорюється на занятті, не вийде за межі групи; отримувач інформацію сам і не заважав отримувати її іншим учасникам.

- Що б запропонували Ви?

Відповіді можуть бути такі: бути позитивними; говорити по черзі; бути активними; слухати й чути кожного; толерантно ставитися один до одного; бути пунктуальними; діяти за принципом «тут і зараз».

- Чи згодні Ви та чи приймаєте ці правила?

3. Вправа «Очікування»

Мета: підготувати учасників до роботи за темою.

Роздаються невеликі аркуші липкого паперу – «листочки». Напишіть, що саме Ви очікуєте від тренінгу.

Кожен репрезентує свої записи та прикріплює на плакаті – «Дереві педагогічної майстерності».

4. Вправа «Сусіду по парті»

Мета: активізувати комунікативні здібності учасників.

Пропонується обрати 2 запитання серед 13, які сформулював М. Пруст:

1. Де б Ви хотіли жити?
2. Основна риса Вашого характеру.
3. Ваш основний недолік.
4. Який Ваш ідеал у житті?
5. Яку рису Ви найбільше цінуєте в чоловіка?

6. Яку рису Ви найбільше цінуєте в жінки?
7. Ваш улюблений колір.
8. Ваша улюблена квітка.
9. Що Ви найбільше не любите?
10. Що Ви найбільше цінуєте у Ваших друзях?
11. Ваше улюблене заняття.
12. Як би Ви хотіли померти?
13. Який настрій Вам притаманний?

Кожен із учасників має відповісти на них своєму партнерові. Партнери представляють своїх напарників двома словами.

5. Мозковий штурм «Педагог»

Мета: активізувати кмітливість, винахідливість, творчі здібності.

Робота в групах

На аркуші формату А-1 вертикально записуємо слово «Педагог». Шляхом вільного висловлювання запишіть слова, які асоціюються з педагогом, що починаються з літер «п», «е», «д», «а», «г», «о», «г». Це можуть бути іменники, прикметники, дієслова.

Висновок: у кожного з нас різні погляди на нашу професію, але всі вони спрямовані на те, що педагогу мають бути притаманні певні риси й якості, що забезпечать високий рівень педагогічної майстерності.

Примітка: залежно від результатів «штурму» також можна дійти висновку щодо ролі колективних творчих справ у розвитку педагогічної майстерності.

6. Вправа «Конверт проблем»

Мета: спрямувати учасників на те, що вони володіють міцними педагогічними знаннями й уміннями для професійної діяльності; зміцнити впевненість у своїх силах, знаннях, здібностях.

Робота в групах.

Сформулюйте на аркуші найбільші проблеми чи страх у роботі педагога і покладіть у конверт. Обміняйтесь. Порадьте способи вирішення цього питання. Вони повинні бути конкретними і дієвими.

Висновок: Як бачите, кожен із нас володіє ґрунтовними знаннями, має сили, а головне – бажання розвивати себе й стати майстерним педагогом.

7. Вправа «Творчий настрій»

Мета: активізація творчого мислення, креативності.

1. Учасникам пропонуються незавершені малюнки. Кожному потрібно уважно роздивитися їх і зазначити, що на них намальовано.

2. Придумайте якомога більше способів використання олівця та лампочки.

3. Як можна з'єднати «Чупа-чупс» і солоний огірок (або аркуш паперу та шнурок).

4. Якби у вас були риба-пила, барабан, зламаний стілець, то що б Ви з ними робили.

Висновки: по-перше, ми всі – одна команда, по-друге, ми всі – команда односторонців, по-третє – кожен із нас, членів команди односторонців, має свій рівень творчості. Головне, що кожному з нас у команді знайдеться місце для колективної творчості.

8. Вправа-КТС «Портрет ідеального вчителя»

Мета: сформувати/розвивати уявлення/вміння працювати в команді; розвивати навички творчості у ході реалізації КТС.

Робота в групах

1 група дається завдання створити портрет невдалого і неуспішного вчителя, вказавши на його помилки і причини такої ситуації.

2 група описує вчителя успішного і створює його портрет із перевагами, завдяки яким він став успішним.

3 група потрібно створити портрет «сірого» вчителя, зазначивши, чому він не зростає і чому не стає успішним.

Кожна група зачитує й захищає «свого» вчителя. Наприкінці ми визначаємо, які помилки не потрібно допускати у своїй роботі, щоб не стати «поганим» учителем, а чого потрібно навчитися, щоб стати успішним педагогом.

Висновки: Звичайно, навіть у найуспішнішого вчителя були кризи і поразки, ті ситуації, які «заганяли його у глухий кут», але не той вчитель успішний, який не допускає помилок, а той, хто, зробивши помилку, не опустил руки, а проаналізувавши помилки, зміг прийняти й виправити їх у своїй творчій роботі з учнями. Не бійтеся робити помилки, найголовніше – вмійте з них робити правильні висновки.

9. Вправа «Педагогічна майстерність»

Мета: продовжити формувати/розвивати уявлення/вміння працювати в команді; розвивати навички творчості у ході реалізації КТС.

Розв'язання педагогічних ситуацій

Педагогічна ситуація №1

Урок літератури (8 клас). У вчителя момент натхнення. Розповідає цікаво, блискуче читає вірші. Клас слухає захоплено. Але за останньою партою сидить Сергій, духовна організація якого не сягає рівня високої поезії і натхнення йому не передалося. Сергій розмовляє з сусідами, відволікає і клас, і вчителя. Погляд у бік Сергія не досягає мети, бубоніння триває. Рука вчителя лягає на плече Сергія. Той на хвилину замовкає, а потім продовжує знову. «Помовчи, Сергію», – зрештою звертається до нього вчитель. Кілька хвилин – тиша – і знову спроби порозмовляти.

– *Що робити вчителю далі? (Лецинский В.И. и др. Всегда ли прав учитель? – М.: Педагогика, 1990. – С. 157–159).*

Педагогічна ситуація №2

Усі першокласники хочуть вчитися на «відмінно». Але через декілька тижнів клас уже поділяється на тих, хто встигає і хто – ні. Вчителі вбачають причину цього у відсутності в дітей здібностей. Російський психолог А. Крутецький стверджує, що здібності не «проявляються» чи «визрівають» у відповідних умовах, а формуються, розвиваються в житті, у процесі навчання і виховання. Здібності – прижиттєве утворення.

Чи немає протиріччя між шкільною практикою і твердженням психолога? Які фактори визначають розвиток особистості? Як навчання і виховання можуть забезпечити розвиток дитини?

Педагогічна ситуація №3

Молодий учитель, ставши класним керівником 5 класу, розпочав свою роботу з того, що запропонував п'ятикласникам гру «Галактика». Усі учні розбились на групи – «сузір'я». Кожне «сузір'я» було провідним («зодіакальним») упродовж тижня: відповідало за чистоту і порядок, змістовність і цікавість класного життя. Наприкінці тижня підбивали підсумки роботи групи, які завершувалися веселими розвагами.

Проаналізуйте роботу класного керівника. Які закономірності та принципи педагогічного процесу реалізовані ним?

Проаналізуйте та репрезентуйте ситуацію

Педагогічна ситуація №4

Якщо дитина живе у стресі, вона

Педагогічна ситуація №5

Якщо дитина зростає в атмосфері критики, вона

Педагогічна ситуація №6

Якщо дитина почувається безпечно, вона

Висновок: Як Ви бачите, ми досягли значних успіхів у розв'язанні зазначених ситуацій. Я думаю, що, залишаючись сам на сам із такими проблемами, ми б довго міркували, думали, сумнівались... Але ми працювали колективно, творчо і вирішили ситуацію впродовж 5 хвилин. Такою потужною є сила колективної творчої праці.

10. Вправа «Яким я буду?»

Мета: активізувати образне мислення, фантазію – основу творчої справи.

Міркування вголос:

- Яким Ви уявляєте своє майбутнє?

- Чого очікуєте?

- Чого побоюєтесь?

- Що потрібно зробити, щоб досягти майбутнього й уникнути ризиків?

Висновок: вміння фантазувати – це прогнозування, цілепокладання своєї діяльності. Кожна справа вчителя – творча. Кожна справа вчителя – колективна, оскільки реалізується в колективі. Кожна справа має аналізуватися і вдосконалюватися.

11. Вправа «Серцезнавство»

Мета: сформулювати/активізувати впевненість, що будь-яка справа в колективі має відбуватися з любов'ю, оптимізмом, толерантністю, повагою.

Поговоримо про те, без чого вся наша педагогічна майстерність була б даремною, без чого ми ніколи не досягнемо успіхів у своїй роботі (Читання й обговорення притчі «Почуття й якості»).

Я вам відкриваю Мудрість: шляхом до Серця учня є чисте Серце вчителя! І нехай кожен педагог скаже:

Я – Учитель.

Я – Любов і Відданість, Віра і Терпіння.
Я – Радість і Співрадість, Страждання і Співстраждання.
Я – Істина і Серце, Совість і Благородство.
Я – Той, хто Шукає і Дарує, Вбогий і Багатий.
Я – Учитель і Учень, Вихователь і Вихованець.
Я – Той, хто Прокладає Шлях, і Художник Життя.
Я – Захисток Дитинства і Колиска Людства.
Я – Посмішка Майбутнього і Факел Суцього.
Я – Вчитель від Бога і Співробітник у Бога.

Висновки: Шановні колеги, я вважаю, що поради Мудреця ви будете втілювати у своїй професійній діяльності.

12. Вправа «Наплічник, м'ясорубка, кошик»

Мета: систематизувати та закріпити компетентності, отримані на занятті.

Повернімося до наших очікувань. Я пропоную аркуші із записами Ваших очікувань (які перетворились на «плоди») покласти до наплічника, якщо Ви взяли на цьому занятті для себе щось нове, до м'ясорубки – якщо Вам потрібно щось обміркувати, і викинути в кошик, якщо вважаєте, що нічого корисного Ви не отримали.

Висновок: ми дуже раді з того, що більшість плодів опинилась у наплічнику. Отже, ми на правильному шляху.

13. Вправа «Дружнє рукостискання»

Мета: рефлексія, створення позитивного настрою.

Обведіть на своєму аркуші праву руку, підпишіть своє прізвище і передайте по колу своєму сусідові, де кожен напише свої побажання. Вправа продовжується до того моменту, поки «рука» не повернеться до свого власника.

III. Підсумки заняття

Метод «Прес»

Підсумовуючи роботу на занятті, завершіть думку:

Сьогодні мене вразило...

Сьогодні мені згадалося...

Мені запам'яталося ...

Мене дратувало ...

Мені було цікаво ...

Мене порадувало ...

Спілкування було ...

Отже, вищенаведений приклад тренінгу допомагає оптимізувати зміст методичної роботи з педагогами; є універсальним, адже може бути використаний як для педагогів дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних, професійних, вищих навчальних закладів, так і для студентів педагогічних спеціальностей. На наше переконання, тренінгові технології – це найсучасніша методика навчального процесу, яка дає змогу залучати учасників до творчої співпраці, активізувати їхнє ставлення до набуття знань, умінь і навичок за короткий час.

Безумовно, роботу за тренінговою технологією необхідно вдосконалювати, розвивати. Але чим ефективніше ми будемо запроваджувати цю форму навчання, тим якісніше в учасників сформується уявлення не лише про педагогічну майстерність і її провідну роль, а й переконання в необхідності її розвитку.

Список використаної літератури

- 1) Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії : монографія / Іван Андрійович Зязюн. – К.; [Б. в.], Черкаси : ЧПУ ім. Б. Хмельницького, 2008. – 608 с.
- 2) Иванов И. П. Энциклопедия коллективных творческих дел / И. П. Иванов. – М. : Педагогика, 1989. – 122 с.
- 3) Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід [Текст] : метод. посібн. / О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.П.Н., 2002. – 135 с. – (Сучасній школі – демократичну освіту).

Павел Кулишенко

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТРЕНИНГОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО МАСТЕРСТВА УЧИТЕЛЯ ШКОЛЫ ХУДОЖЕСТВЕННО-ЭСТЕТИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ

В статье определены характеристики и роль тренинга и технологии коллективных творческих дел в развитии педагогического мастерства учителей, проанализирована специфика школы художественно-эстетического профиля, предложено содержание тренингового занятия для педагогов «Лесенка первая – творческая», состоящее из цели, общего плана (упражнения, виды работы, их длительность, ресурсное обеспечение), а также описания отдельных частей: 1) мотивация (упражнение «Настроение на день»); 2) вступление (активизация, сообщение темы, цели и задач тренинга); 3) тренинговые упражнения («Знакомство», «Ожидания», «Соседу по парте», «Конверт проблем», «Творческое настроение», «Портрет идеального учителя», «Педагогическое мастерство», «Каким я буду?», «Сердцеведение», «Наплечник, мясорубка и корзинка», «Дружественное рукопожатие»), мозговые штурмы («Правила работы в группе», «Педагог»), педагогические ситуации.

Ключевые слова: *тренинг, педагогическое мастерство, школа художественно-эстетического профиля, коллективное творческое дело.*

Pavlo Kulishenko

**THE USE OF TRAINING TECHNOLOGIES
IN THE DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL SKILLS OF TEACHERS
OF ART AND AESTHETIC TYPE SCHOOLS**

Contemporary problems in the branch of education in Ukraine which cause the out the loss of teachers' being interested in work, creative approach to teaching and, thus, the decrease of the level of pedagogical skills have been indicated.

On the author's point of view, training technologies belonging to interactive teaching technologies will help in dealing with this problem, as working out is done in small groups, and basic principles are communication, discussion, mutual understanding, and consolidated search.

Author represents the explanation of the comprehension of "Training" and its main goal which allows to perform the pedagogical process more efficiently, and is becoming one of the types of lessons. It appeals to selecting, working out and making ways and methods of pedagogical action a typical thing on a regular basis.

The author of the article presumes, that particularly training is the most effective form of the lesson which stimulates cognitive activity, creative thinking, creativity, self-dependence in the search and selecting tasks because during the training the most comfortable conditions for studying are created, and each participant is successful, equitable and has the possibility to evaluate and to be evaluated.

The characteristics and role of training as well as the technologies of corporate creative matters in the development of teacher's pedagogical skills are defined.

The specificity of the school of artistic-aesthetic type is analyzed, and the content of the training lesson for teachers is represented. The represented training helps to optimize the content of methodic work with teachers; it is universal because it may be used for pre-school, school, out-of-school, professional, high educational establishment and students of pedagogical specialities.

On author's assurance, training technologies are the most contemporary of the educational process which will make it possible to encourage participants to creative mutual matter, intensify their attitude to getting knowledge, skills and abilities during a short period of time.

Keywords: *training, pedagogical skills, school of artistic-aesthetic type, corporate creative matter.*

Одержано 25.11.2015 р.